

Силабус освітнього компоненту

Політологія

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Освітньо-професійна програма – Право.

Рік навчання: _2024-2025_, **Семестр:** _2_

Кількість кредитів: денна ф/н – 3, заочна ф/н – 3

Обсяг годин: денна ф/н – 90, заочна ф/н – 90

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль – денна ф/н – залік, заочна ф/н – залік

Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття

Назва освітнього компоненту	<u>Політологія</u> Political Science
Викладач	Данько-Сліпцова Анна Анатоліївна , доцент кафедри загальноправових та гуманітарних дисциплін Івано-Франківського навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат політичних наук. Івано-Франківськ, вул. Максимовича, 13 каб. 409
E-mail:	dankos@iflaw.institute
Консультації викладача	Четвер 14.00-16.00

1. Коротка анотація до курсу:

Метою викладання навчальної дисципліни «Політологія» є сприяння процесу політичної соціалізації студентів-юристів, формування в них уявлень про політику, державу, державну владу, політичних суб'єктів, політичного процесу, політичну діяльність і політичні стосунки, політичну культуру і психологію, розвиток світової політичної думки. Освоєння курсу дасть можливість студентам отримати уявлення щодо функціонування держави, органів влади, політичних партій, груп інтересів, політичної еліти, громадянського суспільства і, аналізуючи їх взаємовідносини, зрозуміти причини та наслідки рішень, які приймаються, у сфері внутрішньої та зовнішньої політики. Курс дисципліни передбачає в ході лекцій, семінарських занять обговорення ключових акторів політичного процесу, дискусійних наукових проблем, вивчення джерел політичної думки і політичної практики.

2. Формат курсу: Очний та/або змішаний.

3. Компетентності, які мають бути сформовані у результаті опанування навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність: здатність вирішувати проблеми, складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності, що передбачає:

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу недопустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК17. Здатність виділяти юридично значимі факти у різних правових ситуаціях.

4. Програмні результати навчання:

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

ПРН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

ПРН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПРН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (ДФ)	Загальна кількість годин (ЗФ)
лекції	16	10

семінарські заняття	18	6
індивідуальна робота	10	10
самостійна робота	46	64
всього	90	90

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – доступ до мережі Internet за умови змішаного формату курсу, конспект лекцій, система мультимедійних презентацій та засоби інтерактивного навчання, мультимедійне забезпечення в порталі ZOOM.

7. Зміст освітнього компонента:

Лекційні заняття			
	Опис змісту навчання (теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Тема 1. Історія виникнення, предмет та структура науки про політику. Політологія як наука та навчальна дисципліна.	2	2
Тема 2.	Тема 2. Політика як соціальне явище та специфічна діяльність.	2	2
Тема 3.	Тема 3. Політична влада та соціальне управління.	2	
Тема 4.	Тема 5. Політична система суспільства.	2	
Тема 5.	Тема 6. Демократія як спосіб і форма організації суспільно-політичного життя.	2	2
Тема 6.	Тема 8. Політичні партії та партійні системи.	2	
Тема 7.	Тема 10. Політична свідомість і політична культура.	2	2
Тема 8.	Тема 14. Світовий політичний процес. Система міжнародних політичних відносин.	2	2
	Усього	16	10

Семінарські, практичні заняття			
	Опис змісту навчання (теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Тема 1. Історія виникнення, предмет та структура науки про політику. Політологія як наука та навчальна дисципліна.	2	2
Тема 2.	Тема 2. Політика як соціальне явище та специфічна діяльність.	2	
Тема 3.	Тема 3. Політична влада та соціальне управління.	2	
Тема 4.	Тема 5. Політична система суспільства.	2	2

Тема 5.	Тема 6. Демократія як спосіб і форма організації суспільно-політичного життя.	2	
Тема 6.	Тема 8. Політичні партії та партійні системи	2	2
Тема 7.	Тема 9. Політична еліта та політичне лідерство.	2	
Тема 8.	Тема 10. Політична свідомість і політична культура.	2	
Тема 9.	Тема 14. Світовий політичний процес. Система міжнародних політичних відносин.	4	
Усього		18	6

Самостійна робота			
Опис змісту навчання (наприклад, теми або види навчальної активності)		ДФ год.	ЗФ год.
Підготовка до аудиторних занять та контрольних заходів за темами:			
Тема 1. Історія виникнення, предмет та структура науки про політику. Політологія як наука та навчальна дисципліна.		3	4
Тема 2. Політика як соціальне явище та специфічна діяльність		3	4
Тема 3. Політична влада та соціальне управління.		3	4
Тема 4. Політична діяльність і політичні відносини.		3	4
Тема 5. Політична система суспільства		3	4
Тема 6. Демократія як спосіб і форма організації суспільно-політичного життя.		3	5
Тема 7. Держава – основний інститут політичної системи суспільства.		3	5
Тема 8. Політичні партії та партійні системи.		3	5
Тема 9. Політична еліта та політичне лідерство.		3	5
Тема 10. Політична свідомість і політична культура.		3	5
Тема 11. Політична ідеологія.		3	5
Тема 12. Соціально-політичні процеси як форма суспільної діяльності.		3	5
Тема 13. Основи етнополітики.		3	4
Тема 14. Світовий політичний процес. Система міжнародних політичних відносин.		7	5
Усього		46	64

Індивідуальні завдання		
Опис змісту індивідуального завдання	ДФ год.	ЗФ год.
Підготовка реферату (доповіді) або презентації в межах питань, що розглядаються на лекційних та семінарських заняттях. Реферат повинен містити результати поглибленого дослідження окремих питань курсу та бути підкріпленим науково-методичною базою. Доповідь є інформаційним повідомленням	10	10

8. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

9. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Значення оцінки ЕКТС	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
				Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно та переконливо; самостійно розкриває власні обдарування і нахили	відмінно	Зараховано
82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.		
60-63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.	задовільно	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (половина балів з максимально можливих). Перескладання модулів відбувається із дозволу Директора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: визначається Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положенням «Про дотримання академічної доброчесності в Івано-Франківському навчально-науковому юридичному інституті НУ «ОЮА».

Дотримання академічної доброчесності передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Вимоги до семінарських занять	Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають семінарські заняття курсу. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску. Регулярне відвідування практичних занять, попереднє ознайомлення з рекомендованою літературою, виконання практичних завдань є необхідною умовою.
Вимоги до індивідуальної роботи	Реферат повинен містити результати поглибленого дослідження окремих питань курсу та бути підкріпленим науково-методичною базою. Доповідь є інформаційним повідомленням. Вони мають складатися з обов'язковим урахуванням додаткової літератури, а не тільки матеріалів підручника і лекцій. Додається список використаних джерел.
Вимоги до самостійної роботи	Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає в опрацюванні проблемних теоретичних та практичних питань. Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.
Умови підсумкового контролю	Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю, заліку.

11. Рекомендована література

11.1. Основна:

Підручники, посібники, наукові праці:

1. Кисляк Л. Н., Коваль І. В. Політологія: навчально-методичний посібник для студентів Івано-Франківського юридичного коледжу Національного університету «Одеська юридична академія». Івано-Франківськ, 2015. 106 с.
2. Кисляк Л. Н., Коваль І. В. Політологія: навчально-методичний посібник для студентів Прикарпатського юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія». Івано-Франківськ, 2016. 110 с.
3. Кисляк Л.Н. Соціально-політичні процеси: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: ІФЮІ НУ «ОЮА», 2022. 302 с.
4. Муляр В. І. Політологія: навч. посіб. Житомир. держ. технол. ун-т. 4-те вид.,

- перероб. і допов. Житомир: ЖДТУ, 2014. 335 с.
5. Політологія: Підручн. для вищ. навч. закладів / За заг. ред. канд. філос. наук Ю. І. Кулагіна, д-ра іст. наук, проф. В. І. Полуріза. К.: Альтерпрес, 2002. 612 с.
 6. Політологія: підручник / М. П. Требін, Л. М. Герасіна, І. О. Поліщук та ін.; за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2013. 416 с.
 7. Політологія: підручник / Ю.М. Розенфельд, Л.М. Герасіна, Н.П. Осипова, М.І. Панов, О.М. Сахань, О.В. Ставицька. Харків: Право, 2001. [Електронний ресурс]: <http://radnuk.info/pidrychnuku/polit/271-rozenfeld.html>
 8. Політологія: навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей / за ред. Струкевич О.К., Конотопенко О.Л., Лапшин с.А. Вінниця: НІЛан-ЛТД, 2016 Томахів В. Політологія: Навчальний посібник: вид. 3-е, доп. Тернопіль: ТНЕУ, 2018.
 9. Томахів В. Політологія: Навчальний посібник: вид. 3-е, доп. Тернопіль: ТНЕУ, 2018.

11.2. Допоміжна:

1. Васютинський В. Інтеракційна психологія влади. К.: [б.в.], 2005. – 492 с.
2. Вергун О. М. Філософія влади в контексті сучасної культури: соціально-філософські парадигми суб'єкта влади. *Грані*. 2000. № 3. С. 58–61.
3. Висоцький О. Легітиміаційна політика: поняття і сутність. *Політичний менеджмент*. 2006. № 3 (18). С. 3–20.
4. Воронов І. Громадянське суспільство і влада. *Людина і політика*. 2003. № 1. С. 31–41.
5. Заславська О.О. Особливості масової політичної свідомості громадян України: минуле й сучасність. *Політологічний вісник*. Зб-к наук. праць. К.: ІНТАС, 2007. Вип. 27. С. 143-154.
6. Коваленко А.А. Роль і значення виконавчої влади у функціонуванні сучасних політичних систем. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Серія Філософія. Політологія. Вип. 46. 2002. С. 30-34.
7. Мальський М. З., Мацяк М. М. Теорія міжнародних відносин Львів: ЛНУ, 2002. 392 с.
8. Мангайм К. Ідеологія та утопія / Пер. з нім. К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2008. 370 с.
9. Манжола П. Г. Взаємодія влади та громадян: практика легітимізації інститутів влади у новітній історії України. *Стратегічні пріоритети*. № 1 (2). 2007. С. 58–64.
10. Новакова О. «Помаранчева революція» як криза легітимності владної еліти. *Політичний менеджмент*. 2005. № 4 (13). С. 29-37.
11. Новиков М.М. Інституціональні виміри бікамеральних систем (порівняльний аналіз): автореф. дис. політ. Наук: 23.00.02 / Харків. нац. ун-т. Х., 2007. 17 с.
12. Норгаард О. Економічні інституції та демократична реформа: порівняльний аналіз посткомуністичних країн. К.: Ніка-Центр, 2006. 424 с.
13. Рікер П. Ідеологія та утопія / Пер.з англ. К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2005. 386 с.
14. Скочиляс Л. Політичний аналіз як сфера діяльності і як навчальна дисципліна. *Вісник Львівського університету*: Сер: Філософ. Науки. 2005. Вип. 8. С. 230-238.
15. Сухонос В. В. Президент України і формування постіндустріального суспільства шляхом трансформації українського історичного типу держави. *Держава і право: юрид. і політ наук*: зб. наук. праць. К., 2005. Вип. 30. С. 177-184.
16. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика і безпека України: Людина – Суспільство – Держава – Міжнародні структури. Рада національної безпеки і оборони України, Національний ін-т проблем міжнародної безпеки. К.: НІПМБ, 2004. 352 с.
17. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України: теорія і практика *Персонал*. 2007. № 11. URL: <http://personal.in.ua/article.php?ida=607>

11.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України: www.zakon.rada.gov.ua
2. Урядовий портал України: <http://www.kmu.gov.ua>
3. Сайт нормативно-правових документів Кабінету Міністрів України: www.kmu.gov.ua
4. Офіційний веб-портал судової влади: www.scourt.gov.ua
5. Офіційний сайт Міністерства Юстиції України: <https://minjust.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України: <http://www.mvs.gov.ua>
7. Офіційний сайт Генеральної прокуратури України: <http://www.gp.gov.ua>
8. Правознавець: Електронна бібліотека юридичної літератури: <http://pravoznavec.com.ua>
9. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання: <http://www.nbuv.gov.ua/>
10. Електронна онлайн бібліотека: <http://ualib.com.ua/>
11. Електронна бібліотека підручників: <http://info-library.com.ua/>
12. Підручники онлайн: <http://books.br.com.ua/>
13. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника. <http://www.library.lviv.ua/>
14. Національна історична бібліотека України: <http://www.dibu.kiev.ua/>
15. Національна парламентська бібліотека України. www.nplu.org/
16. Харківська державна наукова бібліотека України імені В. Короленка: <http://korolenko.kharkov.com/>
17. Наукова бібліотека ім. В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка: <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
18. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка: <http://library.lnu.edu.ua/bibl/>
19. Книжкова палата України імені Івана Федорова: <http://www.ikrbook.net/>
20. www.rozum.org.ua.

**Доцент кафедри
загальноправових та гуманітарних
дисциплін**

Анна ДАНЬКО-СЛІЩОВА